

Nasjonalt strategisk risikovurdering (NSRV) for 2019

Fiskeridirektøren
9. januar 2019

FISKERIDIREKTORATET

NORGES
SILDESALGSLAG

NORGES
RÅFISKLAG

SUROFI

Rogaland
Fiskesalgslag SA

SKAGERAKFISK

Vest-Norges
Fiskesalgslag

Innhold

1	Innledning	4
2	Rammer for ressurskontrollen.....	5
2.1	Statsbudsjett	5
2.2	Tildelingsbrev	5
2.3	Fiskerimyndighetenes kontrollansvar.....	6
2.4	Internasjonale rammer og forpliktelser.....	6
2.5	Tverretatlig samarbeid	7
2.6	Forvaltningen som garantist.....	8
3	Grunnleggende elementer i risikostyring.....	9
3.1	Risikovurdering.....	9
3.2	Risikohåndtering	10
3.3	Evaluering av risikovurdering og risikohåndtering	11
4	Nasjonale hovedrisikoområder i 2019.....	12
4.1	Brudd på ilandføringsplikten	12
4.2	Identifisering av fangst om bord.....	13
4.3	Uregistrerte, feilregistrerte og ulovlige fangstoperasjoner og landinger	14
4.4	Landingsforskriften.....	15
4.5	Deltakerlovens bestemmelser	15
4.6	Økosystem og bunnhabitat.....	15
5	Kontrollorganenes ansvar	17
5.1	Kontrollseksjonen i Fiskeridirektoratet.....	18
5.1.1	Analyseenheten i Vardø	18
5.1.2	Satsing Analyse.....	19
5.1.3	Samarbeid med Justervesenet.....	19
5.2	Faggrupper for ressurskontroll i Fiskeridirektoratet	19
5.3	Norsk FMC.....	20
5.4	Fiskeridirektoratets regioner	21
5.4.1	Satsing etterfølgende kontroll	22
5.4.2	Nasjonale operasjonelle risikovurderinger (N-gruppene)	22
5.4.3	Regionale risikovurderinger	23
5.5	Sjøtjenesten.....	23
5.5.1	Årlig evaluering av sjøtjenestens risikovurdering og risikohåndtering... 24	
5.6	Kystvakten.....	25

5.6.1	Årlig evaluering av Kystvaktens risikovurderinger	25
5.7	Salgslagene	25
5.7.1	Salgslagenes risikovurdering.....	26
Vedlegg 1	.....	27
Konsekvensvurdering	.....	27
Vedlegg 2	.....	31
Detaljert oversikt over Risikovurdering og Risikohåndtering	.....	31
Vedlegg 3	.....	32
Mal for evaluering av Risikovurdering og Risikohåndtering	.....	32

1 Innledning

Fiskeridirektøren har det øverste ansvaret for ressurskontrollen. Kontrollseksjonen i Fiskeridirektoratet har strategisk og overordnet ansvar for at ressurskontrollen utøves på en faglig god måte. Øverste sjef for Kystvakten og fiskesalgslagene har faglig og operasjonelt ansvar for utøvelse av ressurskontroll innenfor sine ansvarsområder, mens Fiskeridirektoratets regioner har operasjonelt ansvar for utøvelse av ressurskontroll innenfor sine ansvarsområder.

Ressurskontroll defineres som summen av de tiltak som bidrar til å nå målet om høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer. Det vil si at ressurskontrollen skal sikre etterlevelse av regelverket og dermed bidra til like rammevilkår for næringsaktørene. Videre skal ressurskontrollen være risikostyrt. På denne bakgrunn utarbeider Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene i fellesskap en nasjonal strategisk risikovurdering (NSRV).

NSRV gir uttrykk for Fiskeridirektørens vurderinger og prioriteringer på et overordnet nasjonalt nivå, og skal bidra til at de ulike ansvarsområdene og ressurskontrollen til Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene sees i sammenheng.

Videre dekker NSRV hele verdikjeden, herunder all aktivitet fra tildeling av deltakeradgang, konsesjoner og kvoter, all høsting og utnyttelse av villlevende marine ressurser til andre aktiviteter i tilknytning til høsting, som omlasting, levering, landing, mottak, transport, oppbevaring, produksjon og omsetning av slike ressurser.

NSRV skal fastsettes i henhold til de rammene som er satt av Stortinget gjennom gjeldende lover og forskrifter, budsjettvedtak, departementets styringssignal, internasjonale krav og forpliktelser og tverretatlig samarbeid.

De ulike kontrollorganenes ansvarsområder skal beskrives og vurderes i sammenheng i NSRV, for å legge grunnlaget for samarbeid mellom kontrollorganene.

Det skal også beskrives tiltak for evaluering og videreutvikling av NSRV.

2 Rammer for ressurskontrollen

2.1 Statsbudsjett

I henhold til Prop. 1 S (2018-2019)¹ er Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Det fremgår også at Fiskeridirektoratet skal regulere og kontrollere fiske og fangst med sikte på å skape langsiktig balanse mellom høsting og beskyttelse av ressursene.

2.2 Tildelingsbrev

Av tildelingsbrevet for 2019 følger det at Fiskeridirektoratet har følgende delmål innenfor havressursforvaltningen:

- Regelverk og reguleringsmodeller som sikrer bærekraft og lønnsomhet.
- Høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer.

Videre heter det at:

«Fiskeridirektoratet skal prioritere ressurskontroll, herunder særlig tiltak for å sikre korrekt registrering av ressursuttaket og styrke arbeidet med sammenstilling og analyse av data fra hele verdikjeden, for å forbedre grunnlaget for risikovurdering og -håndtering i tilsyns- og kontrollarbeidet.

Digitalisering og forenkling av Fiskeridirektoratets tjenester og saksbehandling skal ha høy prioritet.»

I tildelingsbrevet defineres også følgende oppdrag:

«Fiskeridirektoratet skal fortsette arbeidet med å forbedre ressurskontrollen innenfor eksisterende rammebetingelser, blant annet i lys av Riksrevisjonens anbefalinger, jf. Dok 3:9 (2016–2017) om fiskeriforvaltningen i Nordsjøen og Skagerrak. Viktige elementer i dette er å styrke kapasiteten til datasammenstilling, analyse og etterfølgende kontroll, basert på tilgjengelige data fra hele verdikjeden. Direktoratet skal fortsette å utvikle samarbeidet med salgslagene, Kystvakten og øvrige kontrolltater i alle ledd av ressurskontrollen.»

Det legges til grunn at samarbeid om nasjonal risikovurdering og ressurskontroll innebærer at kontrollorganene skal jobbe sammen systematisk og koordinert gjennom alle nivå av ressurskontrollen, herunder risikovurdering og -håndtering, valg av kontrolltiltak og -objekt, planlegging og forberedelse, gjennomføring, saksbehandling, oppfølgingsarbeid og evaluering.

---

¹

<https://www.regjeringen.no/contentassets/8b35df8978ea44a9a64406f73577e275/no/pdfs/prp201820190001nfdpdpdfs.pdf>

2.3 Fiskerimyndighetenes kontrollansvar

Fiskeridirektoratets kontrollansvar fremgår av havressursloven² § 44 hvor det heter at:

«Fiskeridirektoratet skal føre kontroll med at dei som lova gjeld for, held seg til føresegner som er fastsette i eller i medhald av lova og anna lovgjeving om deltaking i, leiting etter og uttak, omsetning, produksjon, innførsle og utførsle av viltlevande marine ressursar.»

Kystvaktens kontrollansvar er gitt i kystvaktloven³ § 9. Tilsvarende er salgslagenes kontrollansvar definert både i havressursloven § 48 og fiskesalslagsloven⁴ § 17.

2.4 Internasjonale rammer og forpliktelser

Norge har i mange år vært en aktiv pådriver i det globale arbeidet mot ulovlig, uregistrert og uregulert fiske (UUU-fiske) og kriminalitet i fiskerinæringen. Kriminalitet er definert som lovbrudd med tilhørende straffesanksjon. Bekjempelse av UUU-fiske og kriminalitet i fiskerinæringen fordrer et betydelig tverretatlig samarbeid.

Kravene til havnestatskontroll setter, sammen med bilaterale og multilaterale avtaler, minstekrav til innhold i inspeksjoner, og følgende krav til inspeksjonsomfang:

- a) Det skal kontrolleres minst 7,5 % av landet kvantum og minst 5 % av antall landinger av artene sild, makrell, kolmule og hestmakrell.
- b) Videre skal det gjennomføres havnestatskontroll i samsvar med regelverket i NEAFC⁵, NAFO⁶ og ICCAT⁷. Det er et krav om at 5 % av ferskfisklandinger og 7,5 % av frossenfisklandinger fra utenlandske fartøy som har fisket i NEAFCs konvensjonsområdet skal kontrolleres

Norge har også forpliktet seg etter NEAFC Scheme of Control and Enforcement artikkel 16 (5) til å stille med kontrollfartøy dersom flere enn 10 norske fiskefartøy fisker i NEAFC sitt reguleringsområde samtidig.

Kontroll med ressursuttaket av felles fiskebestander krever et nært samarbeid med de landene vi deler ressurser med. Norge har blant annet inngått slike avtaler med Russland og EU.

Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon besluttet på sin 48. sesjon å utvide arbeidet med felles vurderinger av totaluttaket av torsk og hyse til å omfatte alle fellesbestander for

---

² Lov 6. juni 2008 nr 37 om forvaltning av viltlevende marine ressursar (havressurslova²)

³ Lov 13. juni 1997 nr 42 om Kystvakten (kystvaktloven)

⁴ Lov 21. juni 2013 nr 75 om førstehandsomsetning av viltlevande marine ressursar (fiskesalslagslova).

⁵ Den nordøstatlantiske fiskerikommisjon, the North East Atlantic Fisheries Commission. For mer informasjon se <http://www.neafc.org/>

⁶ Den nordvestatlantiske fiskeriorganisasjon, the Northwest Atlantic Fisheries Organisation. For mer informasjon se <https://www.nafo.int/>

⁷ Den internasjonale kommisjonen for bevaring av atlantisk tunfisk. For mer informasjon se <http://www.iccat.int/en/>

Norge, Russland og tredjeland i Barentshavet og Norskehavet. Partene skal videreføre samarbeidet om å sammenstille informasjon på fartøynivå for norske og russiske fartøy for å avdekke mulige brudd på fiskerilovgivningen, men dette skal nå utvides til også å omfatte tredjelandsfartøy. Arbeidet gjennomføres av en felles analysegruppe. Fra norsk side deltar Fiskeridirektoratet og Kystvakten. Partene er i tillegg enige om å gjennomføre felles analyser av risikoen for overtredelse av fiskerilovgivningen ved fiske på fellesbestandene. Videre skal partene utveksle informasjon om problemområder innen kontroll og forslag om tiltak i forbindelse med reguleringen av fiske på fellesbestandene, innenfor rammene av Memorandumet om samarbeidsordninger om kontroll⁸. Russland og Norge forpliktet seg også til å videreføre gjensidig utveksling av inspektører i hverandres havner i 2019.

Kyststatene for de pelagiske artene har også besluttet at MCS Working Group skal videreføres i 2019.

Riksrevisjonens anbefalinger i Dok. 3:9 (2016-2017) om fiskeriforvaltningen i Nordsjøen og Skagerrak er fulgt opp ved at EU og Norge har opprettet en kontrollarbeidsgruppe (Working Group of Control Experts) for fellesbestander i Nordsjøen. Partene er enige om mandat og arbeidsplan for perioden 2019-2022. I 2019 skal partene sammenligne eksisterende praksis for sjø- og landkontroll, samarbeide om opplæring gjennom felles seminar, utveksle inspektører, samt utveksle erfaringer med risikovurdering.

I tillegg har Norge bilaterale kontrollavtaler med Irland, Danmark, Sverige, Nederland, Storbritannia, Frankrike, Tyskland, Polen, Portugal, Litauen, Spania, Russland, Færøyene, Island, Grønland, Canada og Marokko. Disse avtalene gir ulike forpliktelser om utveksling av informasjon for å hindre UUU-fiske.

2.5 Tverretatlig samarbeid

Samarbeidsavtalen mellom Fiskeridirektoratet, Skatteetaten og Tolletaten innebærer en forpliktelse til å samarbeide om blant annet felleskontroller og analysearbeid. Hensikten er å utnytte de samlede kontrollressursene på en effektiv måte. Etatslederne legger årlig rammer for det totale samarbeidet. Innenfor disse rammene og NSRV skal det søkes operativt samarbeid. Videre skal det holdes faglige møter ved behov, samt samarbeidsmøter på regionalt nivå minst en gang i året og ellers ved behov. Det er også opprettet en nasjonal analysegruppe (NAG) innenfor rammene av samarbeidsavtalen.

Videre er det etablert et samarbeid mellom de nordatlantiske tollmyndigheter, skattemyndigheter og fiskerimyndigheter, kalt North Atlantic Fisheries Intelligence Group (NA-FIG)⁹.

Fiskeridirektoratet driver, sammen med Kystverket, en nasjonal analyseenhet lokalisert ved Kystverkets sjøtrafikksentral i Vardø. Analyseenheten skal støtte opp de to etatene

---

⁸ Memorandum om samarbeidsordninger om kontroll mellom det norske fiskeridirektoratet, den norske kystvakten, det føderale fiskeribyråets territoriale administrasjon for Barentshavet og Kvitsjøen og den russiske føderasjons føderale sikkerhetstjenestes grensedirektorat for det vestlige arktiske området.

⁹ <https://nafig.org/>

og andre kontrollmyndigheters behov for analyser av fartøyaktiviteter mv. Se nærmere om analyseenheten under punkt 5.1.1.

Fiskeriforvaltningens analysenettverk (FFA) har som oppgave å optimalisere samarbeid mellom kontrollmyndigheter og politi i arbeidet mot regelbrudd i fiskerinæringen. Arbeids- og sosialdepartementet, Finansdepartementet, Forsvarsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Samferdselsdepartementet og Utenriksdepartementet er representert i nettverkets styringsgruppe, som ledes av Nærings- og fiskeridepartementet. Arbeidstilsynet, Kystvakten, Kystverket, Skatteetaten, Tolletaten og ØKOKRIM deltar i en egen kontaktgruppe, ledet av Fiskeridirektoratet.

I 2016 ble det også opprettet et samarbeidsprosjekt mellom Justervesenet og Fiskeridirektoratet, for å utvikle samarbeidet om tilsyn og kontroll med måleresultat for veiing av fisk. Videre ble det i januar 2017 inngått en samarbeidsavtale mellom Fiskeridirektoratet og Justervesenet. Dette samarbeidet er operasjonalisert gjennom Faggruppe Vekt, en arbeidsgruppe for regelverk, samt at Justervesenet deltar i det operasjonelle risikovurderingsarbeidet. Se nærmere om dette under punkt 5.1.3.

Fiskeridirektoratet skal også søke samarbeid med andre myndigheter, slik som Mattilsynet, Sjøfartsdirektoratet, Statens Naturoppsyn, politiet, ØKOKRIM og statsadvokatene.

2.6 Forvaltningen som garantist

Norske myndigheter skal kontrollere krav stilt i eller i medhold av lov eller forskrift, men i økende grad stiller andre lands myndigheter og markedsaktører krav og forventninger som går ut over de lovgitte kravene norske myndigheter har ansvar for. Dette kommer til uttrykk gjennom krav til fangstsertifikater, forventninger om at næringen deltar i sertifiseringsordninger og krav om sporbarhet av fisk og fiskeprodukter gjennom verdikjeden. Slike krav og forventninger har ofte som formål å verifisere at fisken er tatt på bærekraftig vis i tråd med gjeldende reguleringer, og dermed hindre import og omsetning av ulovlig fanget fisk eller fisk fra fiskerier med uheldige miljøpåvirkning (for eksempel uønsket bifangst og negativ effekt på bunnhabitater). Disse kravene går ofte lenger enn kravene i gjeldende norske lover og forskrifter. Likevel forventes det at forvaltningen kan svare dette opp. Dette medfører i realiteten at effekten av vår ressurskontroll går lenger enn vårt lovgitte kontrollansvar.

3 Grunnleggende elementer i risikostyring

3.1 Risikovurdering

I et helhetlig forvaltningsregime er ressurskontroll en forutsetning for bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønnsom forvaltning av viltlevende marine ressurser.

Ressurskontrollen skal være risikostyrt. Risiko i denne sammenheng handler om mulige avvik fra målet om etterlevelse av regelverket, og defineres som en kombinasjon av konsekvens (utfall eller resultat) og sannsynlighet (tilhørende usikkerhet).

Risikovurdering dekker de tre stegene risikoidentifisering, risikoanalyse og risikoevaluering. Dette er forankret i den internasjonale standarden for risikostyring¹⁰.

Figur 1: Oversikt over ulike steg i risikovurdering, risikohåndtering, samt evaluering

Vurderingen starter med risikoidentifisering, der formålet er å lage en liste over potensielle hendelser, avvik eller manglende etterlevelse av reguleringene.

Det andre steget er risikoanalyse, hvor formålet er å fastslå mulig konsekvens og tilhørende sannsynlighet for hendelser identifisert i forrige steg.

Med konsekvens mener vi de virkninger regelbrudd kan få for den enkelte bestand, økosystemet, økonomi og samfunnet for øvrig. Dette er beskrevet nærmere i vedlegg 1.

Sannsynlighet sier noe om muligheten for at den identifiserte hendelsen skal inntreffe. Denne vurderingen baserer seg blant annet på etterretning og erfaring, i tillegg til vurdering av årets reguleringer, kontrollhistorikk, markedssituasjonen og lokalkunnskap. Ved en slik vurdering er det en utfordring at manglende etterlevelse i mange tilfeller ikke er direkte målbart. Det er derfor nødvendig med skjønnsmessige vurderinger basert på tilgjengelig informasjon.

Det tredje steget er risikoevaluering. Formålet er å gi støtte til kommende beslutninger om hvilke risikoer som må håndteres, og hvilken prioritet håndteringen av dem bør gis. I dette

¹⁰ Store deler av teksten er hentet fra Direktorat for forvaltning og IKT (DIFI) sine sider om risikovurdering: <http://internkontroll.infosikkerhet.difi.no/risikostyring/risikovurdering>. Den bygger på ISO/IEC 27001, som igjen bygger på og refererer til den overordnede risikostyringsstandard ISO 31000 «Risikostyring».

dokumentet er resultatet av risikoevalueringen synliggjort gjennom risikomatriser som vist i figur 2.

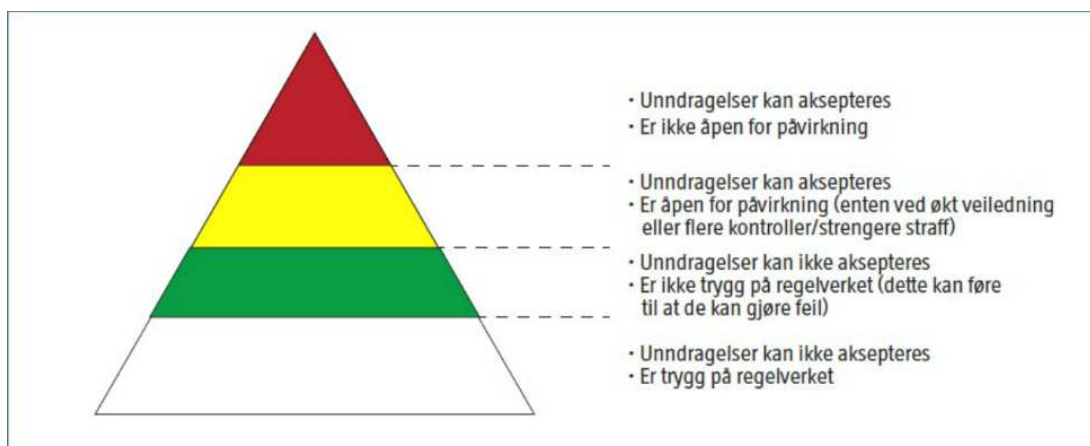
Risiko		Konsekvens			
		Lav	Noen	Betydelig	Stor
Sannsynlighet	Stor				
	Betydelig				
	Noen				
	Lav				

Figur 2: Beskrivelse av sammenhengen mellom sannsynlighet og konsekvens

3.2 Risikohåndtering

Når vi har oversikt over aktuelle hendelser, hvilken fare de representerer, hvor sannsynlig det er at dette skjer, og prioritet er neste steg risikohåndtering. Risikohåndtering innebærer å velge ett eller flere tiltak som vil bidra til å redusere risikoen og øke etterlevelsen av reguleringene.

Dette kan også beskrives som hvilken etterlevelsestrategi som velges, jf. figur 3.

Figur 3: Etterlevelsepyramide

På det laveste nivået i en slik pyramide finnes de som ønsker å følge regelverket. Manglende etterlevelse blant disse kan skyldes at regelverket er komplisert eller lite tilgjengelig. Tiltak vil her kunne være forenkling og informasjon.

På det neste nivået finnes de som forsøker å etterleve regelverket, men som ikke alltid lykkes med det. Her må det trolig ytes hjelp for å øke etterlevelsen, gjerne gjennom veiledning, dialog eller tilsyn.

Videre oppover i pyramiden finner vi de som kan karakteriseres som motstandere. Disse ønsker ikke å etterleve regelverket, men vil innrette seg dersom det er risiko for å bli

oppdaget. Her vil det være viktig å gjennomføre tiltak som øker oppdagelsesrisikoen, for eksempel gjennom kontroll, rapporteringskrav m.m.

På det øverste nivået finner vi de som kan karakteriseres som uengasjert når det gjelder regelverk og etterlevelse. De har gjerne bestemt seg for ikke å etterleve regelverket. Her må lovgivningens ytre rammer benyttes.

Kontrollmyndighetene må hele tiden vurdere hvilke tiltak som vil gi best effekt ut fra årsaken til manglende etterlevelse.

3.3 Evaluering av risikovurdering og risikohåndtering

For å sikre at risikovurderingen og risikohåndteringen faktisk medfører økt etterlevelse av reguleringene skal stegene i risikostyringen evalueres i henhold til vedlegg 3. Denne modellen skal benyttes på alle nivåer av risikostyringen. Som grunnlag for evaluering av NSRV skal regionene, Kystvakten og salgslagene rapportere sine evalueringer til Fiskeridirektoratet.

4 Nasjonale hovedrisikoområder i 2019

Etter en samlet risikovurdering er følgende hovedområder pekt ut og skal prioriteres i ressurskontrollen i 2019:

- a) brudd på ilandføringsplikten,
- b) identifisering av fangst om bord,
- c) uregistrerte, feilregistrerte og ulovlige fangstoperasjoner og landinger,
- d) forskrift om landings- og sluttseddel (landingsforskriften),
- e) brudd på deltakerlovens bestemmelser om bostedskrav og føring av fangst, og
- f) negativ virkning på økosystem og marine bunnhabitater.

De konkrete risikovurderingene for 2019 følger som vedlegg 2.

4.1 Brudd på ilandføringsplikten

Brudd på ilandføringsplikten bryter med hovedprinsippet i havressursloven om at all fangst skal bringes på land, registreres på seddel og inngå i ressursregnskapet. Det er en forutsetning for bærekraftig forvaltning av de viltlevende marine ressursene at alt uttak og neddreping av fisk inngår i ressursregnskapet.

Kystvakten og sjøtjenesten skal prioritere fiskerier hvor ulovlig utkast, herunder slipping, utsortering av mindre verdifull fisk (også kalt high grading) og annen neddreping av fisk foregår. Kontrollorganene skal samarbeide for å sikre kontroll gjennom hele verdikjeden med tanke på å avdekke brudd på ilandføringsplikten, herunder skal regionene prioritere kontroll av redskap og utstyr som kan være i strid med utøvelsesforskriften §§ 50-52.

I regulering av ulike fiskerier er det viktig at det ikke skapes insentiver for brudd på ilandføringsplikten. Dette gjelder både i utøvelsen av Fiskeridirektoratets og salgslagenes reguleringsmyndighet.

Risiko		Konsekvens			
		Lav	Noen	Betydelig	Stor
Sannsynlighet	Stor			Fiske etter Nordsjøsild Blandingsfiske i Nordsjøen og Skagerrak Utsortering av fisk under minstemål og high grading	Sprengning av nøter og slipping, særlig NVG-sild og makrell Redskapssprenging ved fiske etter torsk med snurrevad Levendelagring torsk og samfiske NVG-sild. Dårlig eller varierende kvalitet, større fangst enn produksjonskapasitet, mm Småreke, yngel og uønsket bifangst
	Betydelig				
	Noen				
	Lav				

Figur 4: Risikomatrix - Beskrivelse av sammenhengen mellom sannsynlighet for og konsekvens av brudd på ilandføringsplikten, se vedlegg 2.

For 2019 er vurderingen at det er stor risiko for neddreping av fisk og brudd på ilandføringsplikten i følgende situasjoner:

- ved sprenging av nøter og ved slipping av fisk i alle pelagiske fiskerier,
- i forbindelse med levendelagring av torsk og ved samfiske etter NVG-sild,
- når fangst er av dårlig kvalitet, slik at fisker risikerer prisreduksjon. Dette kan for eksempel skyldes at fangsten er større enn fartøyets produksjons- eller oppbevaringskapasitet, at fangst tas fra overstått garnbruk (særlig garnfiske etter blåkveite) eller når det tas om bord pelagisk fangst fra flere kast, der tidsrommet mellom kastene kan medføre kvalitetsreduksjon,
- ved innblanding av fisk under gjeldende eller kommersielt minstemål, blant annet av reker og yngel, ved blandingsfiske i Nordsjøen og Skagerrak, under fiske etter Nordsjøsild eller ved uønsket bifangst,
- ved high grading av fisk under gjeldende eller kommersielt minstemål i fiske etter torsk med torsketral og i linefisket etter hyse,
- ved redskapssprenging i utøvelsen av fisket etter torsk med snurrevad, og
- ved at småfisk av torsk og hyse i snurrevadfiske under ferskfiskordningen sorteres ut.

4.2 Identifisering av fangst om bord

Etter at fangstoperasjonen er avsluttet skal skipper rapportere fangsten i det elektroniske rapporteringssystemet/ kystfiskeappen, fordelt på art og kvantum. For å oppfylle kravet må

fisker finne tilstrekkelig gode metoder til å identifisere fangsten. Det er stor risiko for mangelfull identifisering av art, kvantum og størrelse om bord, og for feilrapportering av fangst (art og kvantum) fra skipper til norske myndigheter.

Kontrollorganene skal prioritere kontrolltiltak rettet mot slik aktivitet for å øke etterlevelsen av reguleringene og kartlegge hvilke systemer fartøyene har for å identifisere fangst om bord som grunnlag for styrket vurdering av fiskers aktsomhet.

4.3 Uregistrerte, feilregistrerte og ulovlige fangstoperasjoner og landinger

Uregistrerte, feilregistrerte og ulovlige fangstoperasjoner og landinger bryter med prinsippet i havressursloven om fullstendig og riktig registrering av ressursuttaket. Slik aktivitet omfatter også ulovlig omsetning, både innenfor og utenfor de formelle omsetningskanalene.

Risiko		Konsekvens			
		Lav	Noen	Betydelig	Stor
Sannsynlighet	Stor	Yellow	Red	Red	Uriktige og manglende opplysninger på seddel Svart omsetning
	Betydelig	Yellow	Utsiktede feil ved måleresultat	Manipulering av vekt	Sonetriksing
	Noen	Green	Yellow	Yellow	Red
	Lav	Green	Green	Yellow	Yellow

Figur 5: Beskrivelse av sammenhengen mellom sannsynlighet for og konsekvens av uregistrerte, feilregistrerte og ulovlige landinger

I 2019 er det vurdert stor risiko for uregistrerte, feilregistrerte og ulovlige fangstoperasjoner og landinger ved at:

- uriktige eller manglende opplysninger føres på seddel,
- svart omsetning, og
- fartøy rapporterer feil fangstsoner (sonetriksing).

Det er stor risiko for at veid kvantum ikke føres på seddel under vinterfisket etter torsk. Videre er det stor sannsynlighet for at det føres feil art som bifangst eller ingen bifangst på seddel ved pelagiske landinger.

Det er også betydelig risiko for at mottaksvekter blir manipulert. I tillegg viser resultater etter Justervesenets tilsyn at det er noen sannsynlighet for utilsiktede feil ved måleresultat. Erfaringer fra Justervesenets tilsyn viser at vektene i utgangspunktet er stabile, men at uforutsette eller utilsiktede hendelser av og til forårsaker feil i målingene.

Kontrollorganene skal prioritere kontrolltiltak rettet mot slik aktivitet.

4.4 Landingsforskriften

Forskrift om landings- og sluttseddel inneholder krav om føring av landings- og sluttsedler ved landing og førstehåndsomsetning av fisk. Manglende etterlevelse av dette regelverket øker risikoen for ulovlige og uregistrerte landinger.

Risiko		Konsekvens			
		Lav	Noen	Betydelig	Stor
Sannsynlighet	Stor				Journalføring Adskillelse og Merking
	Betydelig				
	Noen				
	Lav				

Figur 6: Beskrivelse av sammenhengen mellom sannsynlighet og konsekvens ved brudd på landingsforskriften

Det er fortsatt stor sannsynlighet for at kravene i landingsforskriften om å holde fisk fra ulike fartøy adskilt til veiing er avsluttet og seddel skrevet ikke overholdes. Videre er det stor sannsynlighet for at fisk blir fraktet bort fra mottaket før sluttseddel blir skrevet. Det er også stor sannsynlighet for at kravene til journal ikke implementeres på enkelte mottak. På pelagiske mottaksanlegg er det fare for at bifangst ikke holdes adskilt og merket til sluttseddelen er utfylt og signert.

Kontrollorganene skal prioritere kontrolltiltak rettet mot slik aktivitet.

4.5 Deltakerlovens bestemmelser

Det er stor sannsynlighet for at mannskap innenfor enkelte flåtegrupper ikke oppfyller bostedskrav som framgår av deltakerloven § 5a. Videre er det betydelig sannsynlighet for at det reelle eierskapet ikke fremgår av fartøyregisteret.

I tillegg er det betydelig sannsynlighet for at fangst føres på et annet fartøy enn det som faktisk har fisket.

4.6 Økosystem og bunnhabitat

Formålet med havressursloven er å sikre en bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønnsom forvaltning av de villlevende marine ressursene og det tilhørende genetiske materialet, og å medvirke til å sikre sysselsetting og bosetting i kystsamfunn, jf. § 1. Dette kommer også til uttrykk i havressursloven § 16, som gir uttrykk for at all høsting og annen utnytting skal skje så skånsomt som mulig. Gjennom forvaltning av de villlevende marine ressursene må det derfor legges til rette for å balansere høsting og beskyttelse av ressursene på en langsiktig, god og bærekraftig måte.

Det er stor sannsynlighet for manglende etterlevelse av kravene til skånsom høsting i enkelte fiskerier, og for mangelfull rapportering av enkelte typer bifangst og bunnhabitat, noe som kan påvirke økosystemet og marine bunnhabitater på en negativ måte. Kystvakten og sjøtjenesten skal prioritere kontroll av disse fiskeriene.

5 Kontrollorganenes ansvar

Kontrollorganene skal, på bakgrunn av de nasjonale hovedrisikoområdene risikovurdere og håndtere risikoen innenfor tilgjengelige ressurser. De skal velge kontrolltiltak som i størst mulig grad sikrer at målet om etterlevelse av regelverket oppnås, slik beskrevet i kapittel 4. Slike risikovurderinger skal gjøres på flere nivå for å sikre en helhetlig tilnærming, jf. figur 7.

Figur 7: Oversikt over risikovurderinger på ulike nivå

På øverste nivå gjøres en nasjonal strategisk risikovurdering (NSRV) som beskrives i dette dokumentet, mens det på nivå to skal utarbeides operasjonelle risikovurderinger for hvitfisk (NORK), pelagiske arter (NORP) og svart omsetning (SURK). Disse skal være førende for risikohåndtering, koordinering og de løpende operative vurderingene til regionene, kystvakten og salgslagene.

Kontrollorganene skal sørge for kvalitet i alle ledd av ressurskontrollarbeidet. Det vil si risikovurdering, valg av kontrolltiltak og -objekt, planlegging og forberedelse, gjennomføring, saksbehandling, oppfølging og evaluering, jf. figur 8.

Figur 8: Hovedinndeling av ressurskontrollarbeidet

Kontrollorganene skal sørge for likebehandling i alle ledd av ressurskontrollarbeidet.

5.1 Kontrollseksjonen i Fiskeridirektoratet

Kontrollseksjonen har:

- a) overordnet faglig og strategisk ansvar for ressurskontrollen,
- b) faglig ansvar for sjøtjenesten,
- c) en generell instruksjonsmyndighet overfor regionene i ressurskontrollarbeidet, og
- d) hovedansvaret for utarbeidelse og oppfølging av NSRV.

Kontrollseksjonen har et særskilt ansvar for at ressurskontrollen drives innenfor de rammer som er beskrevet i NSRV. Seksjonen skal vurdere utøvelsen av ressurskontrollen og effekten av denne og skal derfor hver måned utarbeide en rapport basert på tilgjengelig informasjon. Rapporten formidles til Fiskeridirektoratets hovedkontor og regioner, Kystvakten, salgslagene og Justervesenet.

Kontrollseksjonen skal avholde:

- a) faste videomøter med regionene og Kystvakten («Kysten Rundt»),
- b) samhandlingsmøte, jf. punkt 5.2,
- c) halvårslige møter mellom seksjonssjefene som er ansvarlig for ressurskontroll i Fiskeridirektoratet (Kontaktmøte),
- d) et årlig møte med regionkontorene, Kystvakten og salgslagene for å evaluere risikovurderingene og kontrollinnsatsen (Evalueringsmøte – NSRV),
- e) årlige (og ellers ved behov) faglige og strategiske møter med Justervesenet, og
- f) et årlig samarbeidsmøte mellom Fiskeridirektoratet og salgslagene (Samarbeidsmøte)

Kontrollseksjonen skal koordinere:

- a) arbeidet med faggruppene i Fiskeridirektoratet. Dette innebærer blant annet utarbeidelse av forslag til mandat for faggruppene,
- b) tverrfaglig samarbeid med andre etater,
- c) kontrollmyndighetenes bruk av sanksjoner og administrative tiltak, og
- d) det internasjonale ressurskontrollarbeidet.

Det internasjonale ressurskontrollarbeidet omfatter bilaterale og multilaterale kontrollsamarbeid, kontrollarbeid i regionale fiskeriorganisasjoner og i globale organisasjoner som IMCS Network og Interpol. Dette området skal videreføres og videreutvikles av kontrollseksjonen. Dersom regionene i sitt operative arbeid har behov for å samarbeide internasjonalt skal dette koordineres av kontrollseksjonen eller gjennomføres etter avtale med kontrollseksjonen.

5.1.1 Analyseenheten i Vardø

Fiskeridirektoratet og Kystverket har en felles analyseenhet lokalisert ved Kystverkets sjøtrafikksentral i Vardø. Hver etat er faglig og administrativt ansvarlig for eget personell i analyseenheten, og de to ansatte fra Fiskeridirektoratet hører organisatorisk og faglig til kontrollseksjonen.

Hovedoppgaven for enheten er på oppdrag fra kontrollmyndigheter å sammenstille tilgjengelige data og utarbeide analyser av fartøyenes aktivitet på sjøen. Oppdragsgiver er ansvarlig for å følge opp analyseresultatene. I tillegg vil enheten kunne bidra til strategiske analyser av aktiviteten på sjøen.

5.1.2 Satsing Analyse

Fiskeridirektoratet har etablert et eget program for analyse. Dette er et samarbeid mellom statistikkavdelingen, ressursavdelingen, IT-avdelingen og regionene. Formålet er å styrke bruken av tilgjengelige data gjennom datafangst (registrering av data (primærdata) for digital lagring og behandling), datasammenstilling og analyse som grunnlag for risikostyring, ressurskontroll og forbedret statistikkgrunnlag. Dette arbeidet vil tangere flere enheter/team som arbeider med datasammenstilling og analyse, for eksempel Nasjonal analysegruppe (NAG) og Analyseenheten i Vardø.

Arbeidet er organisert gjennom en styringsgruppe og en arbeidsgruppe. Styringsgruppen skal blant annet koordinere at analysearbeid som direktoratet er involvert i ikke overlapper. Arbeidsgruppen skal særlig fokusere på å tilrettelegge tilgjengelige dataanalyser i det operative ressurskontrollarbeidet.

Gruppen skal prioritere oppdrag fra de operative risikovurderingsgruppene.

5.1.3 Samarbeid med Justervesenet

Fiskeridirektoratet skal samarbeide med Justervesenet for å styrke oppfølging av vektmanipulasjon og andre feil ved veiing, både gjennom regelverksutvikling og operativt kontrollarbeid. Samarbeidet omfatter blant annet:

- a) utveksling av erfaring, informasjon og bransjekunnskap,
- b) gjensidig kompetanseheving,
- c) utvikling av relevant regelverk, og
- d) forebyggende arbeid og bekjempelse av manipulering av veiesystemer og ulovlig fiske gjennom analyser, risikovurderinger, utvelgelse av kontrollobjekter, planlegging og gjennomføring av kontroll.

Av avtalen mellom Justervesenet og Fiskeridirektoratet følger det også at det skal avholdes faglige og strategiske møter og arrangeres felles samlinger etter behov. På regionalt nivå er det viktig å videreutvikle det gode samarbeidet for å bidra til kostnadseffektiv bruk av tilgjengelige ressurser. For å oppnå dette skal regionene legge til rette for samarbeid om kontroller, gjensidig informasjonsutveksling og møter. Dette er konkretisert ved at Justervesenet er koblet til Fiskeridirektoratets nasjonale operasjonelle risikovurderinger for pelagiske fiskerier (NORP) og hvitfisk (NORK).

5.2 Faggrupper for ressurskontroll i Fiskeridirektoratet

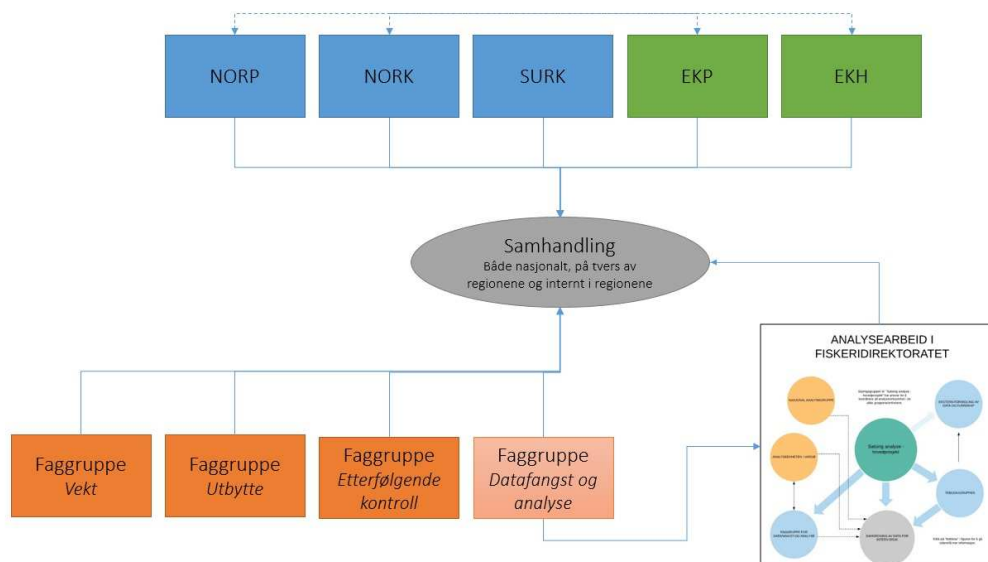
Faggruppene for ressurskontroll i Fiskeridirektoratet er viktige virkemidler for å sikre likebehandling, utvikle kontrollmetoder og samordne ressursbruk i regionene. Blant annet skal faggruppene gi anbefalinger til kontrollseksjonen. Kontrollseksjonen behandler

anbefalinger fra faggruppene i linjen. Deretter har faggruppene en sentral rolle i implementeringen og skal delta i operativt arbeid uavhengig av regionale grenser.

I 2019 skal faggruppene prioritere arbeid med å tilrettelegge for etterfølgende kontroller.

Ledergruppen i Fiskeridirektoratet tar stilling til hvilke faggrupper som skal videreføres eller opprettes, herunder hvilket mandat faggruppene samlet og enkeltvis skal ha. Figur 9 gir oversikt over etablerte faggrupper, samt samhandling med etterfølgende kontrollgrupper (EKP og EKH), jf. punkt 5.4.1.

For å sikre at arbeidet i faggruppene er behovsstyrt skal det holdes jevnlig samhandlingsmøter mellom gruppene, organisert av kontrollseksjonen. Regionene bør tilsvarende sikre en god dialog mellom sine representanter i gruppene og på tvers av regionene. Salgslagene kan delta i faggruppe Vekt.

Figur 9: Oversikt over faggrupper, etterfølgende kontrollgrupper og samordning analysearbeid

5.3 Norsk FMC

Norsk FMC har ansvar for at ulike elektroniske fangst- og aktivitetsdata, og andre relevante data som skal sendes til direktoratet, kvalitetssikres og gjøres tilgjengelig for ressurskontrollarbeidet. Dette arbeidet blir gjort som flaggstat for norske fartøy og som kyststat for utenlandske fartøy. Norsk FMC en del av Fiskeridirektoratet og er bemannet 24 timer i døgnet, 7 dager i uken.

Når norske fartøy lander i utenlandsk havn skal fartøyet sende havnestatsmelding til havnemyndighetene. Det er Norsk FMC som fyller ut flaggstatsbekreftelsen i disse skjemaene. Ved utenlandske landinger i Norge er det Norsk FMC som mottar havnestatsmeldingene og gir tillatelse til at fartøyet kan lande.

Norsk FMC skal registrere all kontakt med næringen om rapportering, slik at det blir tilgjengelig for ressurskontrollarbeidet. Videre skal Norsk FMC også viderefremme avvik og tips til aktuelle kontrollmyndigheter. Den har en viktig støttefunksjon for Kystvakten og Fiskeridirektoratets regioner i deres kontrollarbeid.

5.4 Fiskeridirektoratets regioner

Fiskeridirektoratets regioner har operativt ansvar for ressurskontrollen. Dette innebærer et ansvar for risikovurdering, valg av kontrolltiltak og -objekt, planlegging og forberedelse, gjennomføring, saksbehandling, oppfølging og evaluering (se figur 8) i den enkelte region.

I prioritert rekkefølge skal regionene:

1. sette av ressurser til og samarbeide i tverregionale grupper for etterfølgende kontroll (EKP og EKH),
2. samarbeide om å utarbeide nasjonale operasjonelle risikovurderinger (N-gruppene), som skal danne grunnlaget for operativ kontroll i regionene. Kystvakten, salgslagene og Justervesenet skal være en del av dette arbeidet, jf. punkt 5.4.2,
3. følge opp risikovurdering gjennomført av de nasjonale operasjonelle risikovurderingsgruppene,
4. utarbeide regionale risikovurderinger på områder som ikke er dekket av de nasjonale operasjonelle risikovurderingene, og
5. bidra til at norske myndigheter oppfyller internasjonale krav og forpliktelser.

Av de nevnte oppgavene skal regionene prioritere de kommersielt viktigste nasjonale fiskeriene gjennom arbeid i gruppene for etterfølgende kontroll og nasjonale operasjonelle risikovurderinger, slik beskrevet nedenfor.

Etter anmodning fra sjøtjenesten og Kystvakten, skal regionene prioritere oppfølging av risikofartøy gjennom landingskontroll.

Det nye kontroll- og tilsynssystemet SAGA skal tas i bruk av regionene i 2019. Alle avvik som observeres skal registreres og rapporteres fortløpende og følges opp av Fiskeridirektoratets regioner på en hensiktsmessig måte.

Videre skal regionene være oppmerksom på bruk av vekter på mottak med tanke på å avdekke manipulasjon eller misbruk av vektene og gjennomføre kontroller i samarbeid med Justervesenet. Det er også viktig å kontrollere at fartøyene har de tillatelsene som kreves for å drive det fisket de deltar i ved å kontrollere informasjonen i fartøy- og deltakerregisteret.

Regionene skal samarbeide seg imellom og med Kystvakten, salgslagene og andre kontrollmyndigheter. De skal også utveksle inspektører for å utnytte tilgjengelige ressurser best mulig.

5.4.1 Satsing etterfølgende kontroll

Fiskeridirektoratets regioner skal prioritere etterfølgende kontroller for å avdekke fisk som omskrives eller som ikke føres på landings- eller sluttседler, jf. punkt 4.4 og 4.5. Det er derfor opprettet tverregionale grupper som arbeider med etterfølgende kontroller. Målet er å avdekke uregistrert fisk og svart omsetning gjennom verdikjedene ved å etterprøve opplysninger (kvantum, art, mv) ført på landings- og sluttседler mot salgs- og transportdokument, produksjonsrapporter, tolldeklarasjoner og annen relevant dokumentasjon.

De to tverregionale operative grupper for etterfølgende kontroll har ansvar henholdsvis for:

- 1) Operativ gruppe for etterfølgende kontroll, pelagisk (EKP) har ansvar for etterfølgende kontroll av pelagiske fiskerier (makrell, sild, hestmakrell, kolmule, samt andre regionale fiskerier; f.eks. reker mv).
- 2) Operativ gruppe for etterfølgende kontroll hvitfisk (EKH) har ansvar for etterfølgende kontroll av hvitfisk (torsk, hyse, sei, blåkveite, samt andre regionale fiskerier mv).

Regionene skal sette av tilstrekkelige ressurser til å delta i gruppene og følge opp dette arbeidet.

5.4.2 Nasjonale operasjonelle risikovurderinger (N-gruppene)

Målet med nasjonale operasjonelle risikovurderinger er å operasjonalisere de føringer som er gitt i NSRV. Følgende tverregionale grupper skal utarbeide nasjonale operasjonelle risikovurderinger (ansvarlig region oppført i parentes):

- a) NORK - hvitfisk, torsk, hyse og sei mv (region Nordland),
- b) NORP - pelagisk og industrifiske (region Vest)
- c) SURK - svart omsetning (region Nord)

Gruppene skal samarbeide med Kystvakten og aktuelle salgslag. For NORK og NORP opprettes i tillegg kontaktpunkt i Justervesenet og Mattilsynet. Gruppene skal også gi råd om risikohåndtering. Rådene skal være førende for det operative ressurskontrollarbeidet i regionene.

Innenfor SURK sitt ansvarsområde har region Nord særlig ansvar for kongekrabbe, region Midt for leppefisk og region Sør for hummer.

Regionen som er ansvarlig for den enkelte gruppe har ansvar for å evaluere ressurskontrollarbeidet innenfor den enkelte gruppes ansvar, herunder gjennomført risikovurdering og risikohåndtering. Ansvarlig region rapporterer til kontrollseksjonen innen 1. oktober. Evalueringen skal oppsummeres etter fastsatt mal (vedlegg 3).

Følgende forutsettes i utarbeidelsen av den operasjonelle risikovurderingene:

- a) Risikovurderingen skal ta utgangspunkt i Nasjonal strategisk risikovurdering (NSRV) og sikre effektiv utnyttelse av kontrollressursene på tvers av regiongrensene.
- b) Risikovurderingen skal inneholde følgende elementer (se vedlegg 2):
  - a. Risikoidentifisering, herunder identifisering av farekilder, årsak og kilde.
  - b. Risikoanalyse, med vurdering av hvor sannsynligheten for og konsekvensen av manglende etterlevelse og ulike konkurranseforhold er størst.
  - c. Risikoevaluering, herunder prioritering av de ulike risikoene.
  - d. Risikohåndtering, dvs. hvilke tiltak som bør iverksettes for å redusere farekildene/risikoen.

Målet med risikohåndteringen er å øke etterlevelsen av regelverket, både generelt og for den enkelte aktør. Her skal valg av kontrollmetoder og -tiltak beskrives. Det er et mål å være så konkret som mulig når det gjelder vurdering av aktuelle kontrollobjekt (fartøy og mottak). For de største fartøyene skal vurderingen gis på objektnivå.

I beskrivelsen av risikohåndteringen skal det innarbeides føringer for koordinering, planlegging, samhandling og evaluering av tiltakene som utpekes, og for hvordan de ulike oppgavene skal fordeles mellom regionene.

Regionene skal sette av tilstrekkelige ressurser til å følge opp dette arbeidet.

5.4.3 Regionale risikovurderinger

Innenfor rammene av NSRV, satsingen på etterfølgende kontroll og de nasjonale operasjonelle risikovurderingene skal den enkelte region løpende foreta operative risikovurderinger. Det innebærer at regionene skal prioritere satsingen på etterfølgende og nasjonal operasjonell kontroll og følge dette opp i egne risikovurderinger, ved planlegging og valg av kontrollobjekt mv.

Videre skal regionene også følge opp dersom det kommer direkte kontrollanmodninger fra gruppene for nasjonal kontroll.

Regionene utformer regionale risikovurderinger på områder som ikke er dekket av de operasjonelle risikovurderingene, i samsvar med vedlegg 2.

5.5 Sjøtjenesten

Sjøtjenesten har det administrative og operative ansvaret for fiskeridirektoratets inspeksjoner på havet, som skal komplementere den sjøgående ressurskontrollen som

Kystvakten gjennomfører i kystnære områder og fiskerier. I samarbeid med regionene skal sjøtjenesten utarbeide en årlig arbeidsplan som skal sikre en effektiv og formålstjenlig utnyttelse av ressursene.

Videre skal sjøtjenesten koordinere og bidra til samordning av det operative samarbeidet mellom sjøtjenesten, Kystvakten, Statens naturoppsyn, politiet med flere. Dette skal innarbeides i arbeidsplanen. Når planen er ferdigstilt, er det sjøtjenesten som styrer innsatsen.

Sjøtjenesten skal:

- a) foreta løpende operative risikovurderinger innenfor rammene av NSRV og de nasjonale operasjonelle risikovurderingene,
- b) sette av ressurser til å delta i N-gruppene,
- c) være tilstede på fiskefeltene for å følge utviklingen i fisket og ressursuttaket,
- d) gi råd om å stenge fiskefelt ved for høy innblanding av yngel, småfisk, småreker eller ved for mye bifangst,
- e) følge regler for prøvetaking, og stenging og åpning av fiskefelt,
- f) samarbeide med Kystvakten i kontrollen av fisket, og
- g) bistå i utviklings- og forskningsarbeid.

Sjøtjenestens inspektører kan bistå regionenes inspektører ved kontroll av landing.

Ordningen med utplassering av inspektør om bord i utvalgte fartøy i pelagiske fiskerier skal videreføres. Dersom regionene har behov for inspektører om bord i fiskefartøy skal fortrinnsvis sjøtjenestens inspektører benyttes.

Sjøtjenesten skal også holde oversikt over Fiskeridirektoratets samlede fartøyressurser. Regionene skal rapportere sine fartøyressurser og sjøgående aktivitet til sjøtjenesten.

5.5.1 Årlig evaluering av sjøtjenestens risikovurdering og risikohåndtering

Innen 1. oktober skal sjøtjenesten evaluere gjennomført risikovurdering og risikohåndtering etter fastsatt mal (vedlegg 3). Sjøtjenesten rapporterer evalueringsresultatene til Fiskeridirektoratet.

5.6 Kystvakten

Kystvakten har som primær myndighetsutøver et overordnet operativt ansvar for den sjøgående ressurskontrollen. Kystvakten deltar i N-gruppene og utarbeider i tillegg en egen risikovurdering basert på føringene i NSRV.

Kystvakten skal:

- a) prioritere tilstedeværelse på fiskefeltet for å følge utviklingen og ressursuttaket og øke etterlevelsen av regelverket.
- b) gi råd om å stenge fiskefelt ved høy innblanding av yngel, småfisk eller bifangst, og
- c) opprette aktsomhetsområder ved høy innblanding av yngel, småfisk eller ved bifangst utover akseptert nivå.

Det understrekes at økt utbredelse av hvitfisk i Barentshavet, store forekomster og større spredning av NVG-sild, og fangstbare konsentrasjoner av makrell også i nordlige farvann, innebærer behov for tilstedeværelse og kontroll over et større område enn tidligere, gjennom hele året.

Kystvaktens overvåkning og kontroll av sesongbaserte pelagiske fiskerier tilsier tidvis tilstedeværelse i fiskerisonen ved Jan Mayen. Videre innebærer Norges forpliktelser knyttet til NEAFC-regimet, samt kyststatsinteresser, en tidvis og situasjonsbasert tilstedeværelse av Kystvakten i NEAFCs reguleringsområde.

Kystvakten skal delta i N-gruppene og sette av ressurser til å følge opp anbefalinger fra N-gruppene. Kystvakten skal samarbeide med sjøtjenesten i arbeidet mot ulovlig fiske i norske farvann.

5.6.1 Årlig evaluering av Kystvaktens risikovurderinger

Innen 1. oktober skal Kystvakten evaluere gjennomført risikovurdering og risikohåndtering, og rapportere evalueringsresultatene til Fiskeridirektoratet. Evalueringen skal oppsummeres etter fastsatt mal (vedlegg 3), med utgangspunkt i rammene som er nevnt ovenfor.

5.7 Salgslagene

Salgslagene har et operativt ansvar for ressurskontrollen innenfor sine ansvarsområder. De skal delta i N-gruppene og skal prioritere oppfølging av risikovurderinger. Salgslagene skal også involveres i arbeidet med etterfølgende kontroll der dette er aktuelt.

Videre har salgslagene et særlig ansvar for å føre kontroll med det enkelte fartøys kvoter og avregning av landet fisk mot disse kvotene. I tillegg skal salgslagene føre kontroll med landings- og sluttседlene og ha kontroll med bifangst og fredningstider.

I forbindelse med kontroller skal salgslagene være oppmerksomme på mulig manipulasjon eller misbruk av vektene. Det er særlig viktig å kontrollere at fastsatte retningslinjer følges for utbedring av feil som oppstår med vektsystemene under mottak, at feil rapporteres til Justervesenet og at videre samarbeid og behov for oppfølging diskuteres. Dette gjelder også krav bruker har til umiddelbart å undersøke og utbedre feil, og eventuelt plikt til å ta vekten ut av bruk om feil ikke kan rettes. Avvik skal omgående følges opp i dialog med Justervesenet og Fiskeridirektoratet, noe som inkluderer også meldinger om brutte plomberinger.

For å få en effektiv håndhevelse av havressursloven og tilhørende forskrifter skal samarbeid mellom salgslagene og Fiskeridirektoratets regionkontor prioriteres høyt.

5.7.1 Salgslagenes risikovurdering

Innenfor rammene av NSRV skal salgslagene bidra i arbeidet knyttet til de nasjonale operasjonelle risikovurderingene. De kan også gjennomføre egne løpende operative risikovurderinger som ikke er dekket av N-gruppenes arbeid.

Salgslagene har etter havressursloven klare forpliktelser i forbindelse med kontroll av bifangst i alle typer fiskerier. Dette skal prioriteres i 2019.

VEDLEGG 1

KONSEKVENSVURDERING

Risikoanalysen har som formål å fastslå mulig konsekvens og tilhørende sannsynlighet for identifisert risiko.

Med konsekvens mener vi de virkninger et regelbrudd kan få for den enkelte bestand, økosystemet, økonomi og samfunnet for øvrig. De ulike sannsynlighetsvurderingene må vurderes ut fra hvilken konsekvens manglende etterlevelse kan få. Det vil si hvilke følger manglende etterlevelse av regelverket kan få for den enkelte bestand, økosystemet og samfunnet for øvrig.

I tabell 1 (bunnfisk) og 2 (pelagisk og industrifisk) er den enkelte bestands tilstand beskrevet. Dette er vurdert på bakgrunn av kunnskapsnivå om bestanden og hvor stor gytebestanden er. Videre beskrives bestandenes nøkkelrolle i økosystemet, herunder hvilke bestander som må gis særskilt oppmerksomhet ut over ivaretagelse av biodiversitet, på grunn av deres rolle for økosystemets funksjonsmåte. I tillegg er den enkelte bestands økonomiske betydning beskrevet i tabellene, rangert etter registrert førstehandsverdi. Disse vurderingen er hentet fra Fiskeridirektoratets bestands- og fiskeritabell¹¹, som er et viktig prioriteringsverktøy for Fiskeridirektoratet.

Den siste kolonnen fremgår ikke av Fiskeridirektoratets bestands- og fiskeritabell, men er utviklet med tanke på konsekvensvurderingen i NSRV. Under «samfunnet for øvrig» er det vurdert hvilken betydning manglende etterlevelse har for regelverkets legitimitet generelt og for den enkelte bestand. Videre kan andre hensyn som like konkurransevilkår vurderes under dette punktet.

Plassering i risikomatriksen for vurdering av konsekvens avhenger av hvordan de nevnte parameterne vektes.

Følgende vektning er lagt til grunn:

- Stor: Skadelig for bestand, økosystem, den økonomiske avkastningen og samfunnet for øvrig.
- Betydelig: Uheldig for bestand, økosystem, den økonomiske avkastningen og samfunnet for øvrig.
- Noen: Mindre belastninger eller skader for bestand, økosystem, den økonomiske avkastningen og samfunnet for øvrig.
- Liten: Små skader for bestand, økosystem, den økonomiske avkastningen og samfunnet for øvrig.

Arter som ikke er nevnt graderes generelt som lav, men det presiseres at arten likevel ikke er unntatt fra risikovurdering.

---

¹¹<https://fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Reguleringsmoetet/Sakspapirer-innspill-og-referat-fra-reguleringsmoetene/Reguleringsmoetet-juni-2018>

Tabell 1: Konsekvensvurdering bunnfisk

Fiskeslag	Samlet vurdering (alle kategorier)	Samlet vurdering (minus nøkkelrolle)	Samlet vurdering (vektet)	Samlet vurdering (vektet minus nøkkelrolle)	Tilstand (Vekting: 1,5)		Nøkkelrolle (Vekting: 1)	Økonomisk betydning (Vekting: 1,5)	Samfunnet for øvrig (Vekting: 2)			
Torsk nord av 62°N	13	13	22,5	22,5	Lav (1)	1	-	Stor (1)	6	Stor	6	
Kongekrabbe	13	13	22,5	22,5	Noen (3)	3	-	Noen (3)	4	Stor	6	
Kysttorsk (nord)	13	13	21	21	Betydelig (5)	5	-	Betydelig (2)	5	Noen	3	
Vanlig uer (spp. Marinus)	13	13	21	21	Stor (6)	6	-	Noen (3)	4	Noen	3	
Torsk sør av 62°N	12	12	21	21	Noen (2)	2	-	Noen (3)	4	Stor	6	
Blåkveite	12	12	20	20	Noen (3)	3	-	Betydelig (2)	5	Betydelig	4	
Hummer	12	12	19,5	19,5	Stor (5)	5	-	Noen (3)	4	Noen	3	
Hyse nord av 62°N	11	11	18,5	18,5	Lav (1)	1	-	Stor (1)	6	Betydelig	4	
Sei nord av 62°N	11	11	18,5	18,5	Lav (1)	1	-	Stor (1)	6	Betydelig	4	
Leppefisker	15	15	22	18	Noen (3)	3	Betydelig (2)	4	Betydelig (2)	5	Noen	3
Pigghå	11	11	18	18	Stor (5)	5	-	Lav (4)	3	Noen	3	
Kysttorsk (sør)	11	11	18	18	Stor (6)	6	-	Lav (4)	2	Noen	3	
Kveite Sør	11	11	18	18	Betydelig (5)	5	-	Lav (4)	3	Noen	3	
Reke sør av 62°N	14	14	21	17	Lav (1)	1	Betydelig (2)	4	Betydelig (2)	5	Betydelig	4
Ål	10	10	16,5	16,5	Betydelig (5)	5	-	Lav (5)	2	Noen	3	
Kveite Nord	10	10	16,5	16,5	Noen (3)	3	-	Noen (3)	4	Noen	3	
Breiflabb	10	10	16,5	16,5	Noen (3)	3	-	Noen (3)	4	Noen	3	
Vassild	10	10	16,5	16,5	Noen (3)	3	-	Noen (3)	4	Noen	3	
Snøkrabbe	10	10	16,5	16,5	Noen (3)	3	-	Noen (3)	4	Noen	3	
Snabeluer (spp. Mentella)	10	10	16,5	16,5	Noen (3)	3	-	Noen (3)	4	Noen	3	

Sei sør av 62°N	10	10	16,5	16,5	Noen (2)	2	-		Betydelig (2)	5	Noen	3
Reke nord av 62°N	13	13	19	15	Lav (1)	1	Betydelig (2)	4	Betydelig (2)	5	Noen	3
Rognkjeks	9	9	15	15	Noen (3)	3	-		Lav (4)	3	Noen	3

Tabell 2: Konsekvensvurdering pelagisk og industrifisk

Fiskeslag	Samlet vurdering (alle kategorier)	Samlet vurdering (minus nøkkelrolle)	Samlet vurdering (vektet)	Samlet vurdering (vektet minus nøkkelrolle)	Tilstand (Vekting: 1,5)	Nøkkelrolle (Vekting: 1)	Økonomisk betydning (Vekting: 1,5)	Samfunnet for øvrig (Vekting: 2)
Makrell	13	13	22,5	22,5	Lav (1)	1 -	Stor (1)	6 Stor
Nordsjøsild	16	12	25	21	Lav (1)	1 Betydelig (2)	4 Betydelig (2)	5 Stor
NVG-sild	18	12	26	20	Noen (2)	2 Stor (1)	6 Stor (1)	6 Betydelig
Kolmule	9	9	15	15	Lav (1)	1 -	Betydelig (2)	5 Noen
Brisling Hav (Sør)	12	8	17,5	13,5	Lav (1)	1 Betydelig (2)	4 Noen (3)	4 Noen
Øyepål	12	8	17,5	13,5	Lav (1)	1 Betydelig (2)	4 Noen (3)	4 Noen
Brisling Kyst	12	8	17,5	13,5	Lav (0)	1 Betydelig (2)	4 Noen (3)	4 Noen
Tobis	14	8	18,5	12,5	Noen (3)	3 Stor (1)	6 Noen (3)	4 Lav
Lodde (Barentshavet)	13	7	18,5	12,5	Lav (1)	1 Stor (1)	6 Lav (5)	2 Betydelig
Makrellstørje	7	7	12	12	Noen (2)	2	Lav (5)	2 Noen

VEDLEGG 2

DETALJERT OVERSIKT OVER RISIKOVURDERING OG RISIKOHÅNTERING

Se eget vedlegg.

VEDLEGG 3

MAL FOR EVALUERING AV RISIKOVURDERING OG RISIKOHÅNTERING

Risikovurdering	Risikohåndtering	Effekten av valgt etterlevelsstrategi
<p>Hvilken risikovurdering ble foretatt?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Risikoidentifisering • Risikoanalyse • Risikoevaluering 	<p>Hva ble faktisk gjennomført?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etterlevelsstrategi • Valg av tiltak (dialog, veiledning, innspill til endring av regelverk, kontroll mv) • Valg av kontrollobjekter • Valg av kontrollmetode (Landingskontroll, dokumentkontroll, etterfølgende kontroll mv.) • Hva var mulig å gjennomføre • Hva må til for å kunne gjennomføre • Faktisk ressursbruk 	<p>Etter gjennomført sesong skal valgt etterlevelsstrategi evalueres.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resultater og effekter (konkret og generelt) • Hvilke strategier fungerte? • Hvilke strategier fungerte ikke? • Hva må endres?

